

Művésztelep Európa közepén

– Nicolae Suciú festőművész, a Képzőművészeti Szövetség nagybányai elnöke –

A festőtelepet Hollósy Simon és három nagybányai tanítványa, Thorma János, Ferenczi Károly, Réti István alapította 1896. május 5-én. Ők hozták létre mindazt, amit később, különböző szakaszaiban *szabad festőiskolának*, *plain air*, illetve *nagybányai iskolának* neveztek. Az iskola májustól októberig működött, és nagy számban jártak ide a müncheni, budapesti festőakadémia növendékei. Csehországból, Moldovából, Havasalföldről, Jugoszláviából, Lengyelországból is nagyon sokan jöttek. A barbizoni iskola mintájára létrejött tehát ez a művésztelep Európa közepén – és nem Délkelet-Európában, ahogyan mondani szokták.

A nagybányai festőiskolának különböző fejlődési szakaszai vannak, az első 1919-ig tartott. A történelem eseményei által sorsukban befolyásolt művészek hol szót értettek egymással, hol nem. 1918-tól 1926-ig Thorma János volt a művésztelep vezetője. Ekkor Ferenczi Károly visszavonult, és elment Szentendrére, ahol múzeumot alapított. Iványi Grünwald Béla Kecskemétre költözött, és megalapította a

Hollósy Simon, Szénaboglya, 1908

maga művésztelepét. 1926-ban, amikor Thorma János visszavonult, Mikola András és Krizsán János vette át a vezetést.

A képzőművészek 1936-ban három nyelven, magyarul, románul és németül művészi programot, manifesztumot fogalmaztak meg, ami szintén az akkori Nagybánya európai jellegét bizonyítja. Thorma János, Aurel Pop és művésztársaik az autochton, őshonos művészet elsőrendűségét hirdették a külföldi irányzatok importja ellenében. (Köztudott, hogy a XIX. század végén az olasz, illetve nyugat-európai iskolák utánpótlásai, másolatai elárasztották a piacot – a nagybányai művésztelep pedig éppen ennek ellenében, a hazai művészet felkarolása végett jött létre.)

1950-ben megalakult a Képzőművészeti Szövetség, az újságírók, írók, képzőművészek érdekképviselője, amely aztán átvette az iskola vezetését.

A művésztelep jelenleg tizenhét műhelynek ad otthont, festészet, szobrászat, illetve díszítőművészet területeken. A Képzőművészek Szövetsége nagybányai szervezetéhez nyolcvan művész tartozik,

A művésztelep kiállítótere

és nyilvántartásunkban van még huszonöt fiatal, akik hamarosan szintén tagokká válnak.

A nagybányai polgármesteri hivatal a Képzőművészek Szövetségével együtt minden évben május 5-én ünnepli a képzőművészet napját. Ez alkalomból rendszerint nagyszabású kiállítást rendeznek központunkban. Szabadtéri ünnepségekre is sor kerül, és felkeresik a három temetőben az elhunyt nagybányai művészek sírjait is. Végül átadják a polgármesteri hivatal által felajánlott ötszáz eurós díjat az év művészenek.

Szeptemberben van a város napja, arra időzítjük az évi seregszemle megnyitóját, amelyet mindenféle kulturális rendezvény kísér. A szélesebb kitekintés végett erre az ünnepségre hazai és külföldi művészeket is meghívunk. Ebben az évben két lengyelországi, két magyarországi, négy kolozsvári és egy nagyszebeni

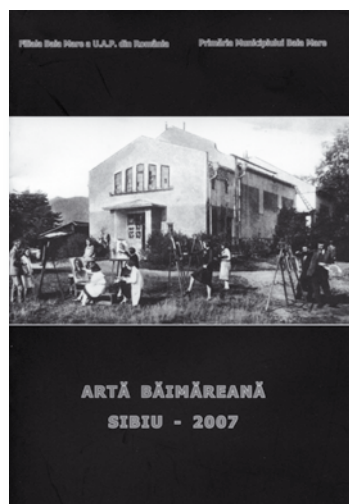
A műteremben Nicolae Suciival és Szekernyés Jánossal

meghívottunk volt. Nekik ilyenkor kiemelt helyet biztosítunk a katalógusban, amelynek megjelenését a polgármesteri hivatal finanszírozza.

Voltak még különféle kiállításaink, jó kapcsolataink vannak Szolnokkal, Nyíregyházával, Szentendrével, Budapesttel, és minden egyes alkalommal örülünk, ha sikerül nyitni még valamilyen irányba. Most éppen Lengyelországgal és Szlovákiával kezdünk párbeszédet folytatni. Ugyanígy a mi művészeinket is meghívják ezekbe az országokba különféle alkotótáborokba.

1992 óta újra a Hollósy-féle modell szerint szervezzük a táborokat. Az elmúlt tizenöt évben megfordultak már nálunk művészek az Egyesült Államokból, Japánból, Argentínából, Kanadából. A múzeumnak jelentős kortárs európai művészeti gyűjteménye van. Az utóbbi két esztendőben sajnos nem volt anyagi eszközünk a tábor megszervezéséhez, de reméljük, az elkövetkező

esztendőktől elhárul ez az akadály. Tevékenységünkkel párhuzamosan a magyar kollégák saját kulturális egyesületük révén plain air tábort szoktak szervezni, amelyre ők is meghívják különböző, magyarországi, romániai, külföldi művészeket. ■